

Green Proca

Zelené verejné obstarávanie v praxi

Konferencia

„Ekodizajn a energetické štitkovanie“

27. 10. 2015

Hotel Kormorán, Šamorín

www.gpp-proca.eu/sk

Energetické centrum Bratislava, o.z.

Ing. Darina Dzurjaninová

Zelené verejné obstarávanie v praxi - úvod

(Green Public Procurement in Action – Green Proca)

- Projekt Green Proca
- podporovaný programom Európskej Komisie Inteligentná energia pre Európu (IEE)
- **Realizácia** - marec 2014 až august 2016
- **Cieľ** - podpora a zavedenie zeleného verejného obstarávania (green public procurement – GPP) do procesov obstarávania v orgánoch štátnej a verejnej správy, a postupne aj u ostatných subjektov.

Program Intelligent Energy Europe (IEE)

- poskytuje **finančnú pomoc** organizáciám, ktoré chcú zlepšiť trvalú udržateľnosť energetiky.
- podporuje zvyšovanie **energetickej efektívnosti**, ako aj zavádzanie **stratégií** na lepšie využívanie obnoviteľných energetických zdrojov v záujme dosiahnutia cieľov EÚ do roku 2020
 - 20% **zníženie emisií** skleníkových plynov,
 - 20% **zvýšenie energetickej efektívnosti** a
 - 20% **podiel** energie z **obnoviteľných zdrojov** na celkovej spotrebe)

Zelené verejné obstarávanie v praxi - Partneri projektu

- 7 štátov EÚ – Bulharsko (Sofia Energy Center)
- Maďarsko (HAB a Energiaklub)
 - Nemecko (Berliner Energieagentur a Climate Alliance)
 - Poľsko (BAPE)
 - Rumunsko (REC)
 - Slovensko (ECB a TatraTender)
 - Taliansko (CONSIP a ENEA)

Zelené verejné obstarávanie v praxi - Definícia

„Zelené obstarávanie je proces, pomocou ktorého obstarávateľia nakupujú tovary, služby a práce tak, aby mali tieto počas celej doby svojej životnosti čo najmenší dopad na životné prostredie v porovnaní s inak obstaranými tovarmi, službami a prácami rovnakej funkcie.“

Verejné obstarávanie a zelené verejné obstarávanie - Stav v EÚ

Objem zákaziek v rámci verejného obstarávania v EÚ (tovary, služby a verejné práce) sa odhaduje na cca **19%** celkového HDP Únie.

Vyjadrené finančne – celkom za Úniu cca **2 bilióny euro**. V rôznych členských krajinách EÚ sa VO podieľa na HDP od 11% až po 20%.

Cieľ - zohľadniť aspekt ochrany ŽP už pri obstarávaní, a tak významným spôsobom prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju spoločnosti.

Verejné obstarávanie a životné prostredie

Zelené obstarávanie pomáha riešiť problémy v oblasti **ochrany ŽP**, a to najmä znižovaním emisií skleníkových plynov a ostatných znečisťujúcich látok.

Obstaraním zelených produktov a služieb sa do prostredia uvoľňuje menej nebezpečných látok, a tým sa chránia prírodné zdroje a znižujú sa zdravotné riziká u obyvateľov. Obstarávanie je mocným nástrojom, ktorým môžu orgány verejnej správy ale aj firmy prispieť k **znižovaniu emisií CO₂** a celkovo k ochrane životného prostredia

Zameranie a ciele projektu II

- Projekt Green ProCA poskytuje pomoc samosprávam, ktoré:
- hľadajú spôsoby, ako znižovať emisie CO₂ nákupom produktov, šetrných k životnému prostrediu
 - chcú zakomponovať kritéria zeleného verejného obstarávaniu do Akčného plánu trvalo udržateľného energetického rozvoja
 - sa snažia obstarávať produkty, ktoré sú zdravšie pre spotrebiteľov, vydržia dlhšie a nie sú predražené

Zelené verejné obstarávanie v praxi

Green Proca
Green Public Procurement in Action

(Green Public Procurement in Action – Green Proca)

The screenshot shows the Green Proca website with a navigation menu and a main content area. The navigation menu includes: O projekte, Zelené VO, GPP Award, Best Practice, Novinky, Na stiahnutie, Linky, and Kontakt. The main content area is divided into three columns. The left column lists various topics: Európska legislativa pre obstarávanie, Koncesie, Eko-dizajn, EMAS, Východisková situácia v cieľových krajinách, Zelené obstarávanie krok za krokom, E-obstarávanie, and Eko štítky. The middle column features a section titled 'Eko-dizajn' with a detailed paragraph about the 2009/125/EC directive. The right column contains two sections: 'Informačného letáku' with an email subscription form and a 'Príhláste sa k odberu!' button, and 'Dotazník o GPP' with a link to a questionnaire.

Green Proca

Zelené verejné obstarávanie v praxi

Informačné jazyky:

- O projekte
- Zelené VO**
- GPP Award
- Best Practice
- Novinky
- Na stiahnutie
- Linky
- Kontakt

Európska legislativa pre obstarávanie

- Koncesie
- [Eko-dizajn](#)
- EMAS

Východisková situácia v cieľových krajinách

Zelené obstarávanie krok za krokom

E-obstarávanie

Eko štítky

Eko-dizajn

Nariadenie č. 2009/125/EC o eko-dizajne nadobudlo účinnosť v októbri 2009. Stanovuje rámec na definovanie požiadaviek pre energetické a environmentálne činnosti u výrobkov využívajúcich energiu ako aj majúcich súvis s energiou. Zavádzaním legislatívnych požiadaviek pre významné kritériá spotreby energie vo vypnutom, resp. pohotovostnom režime má prispievať k zlepšeniu environmentálnych charakteristík produktov. Vytýčením rozličných cieľov, kritérií a opatrení má byť Nariadenie o eko-dizajne návodom pre výrobcov na výrobu trvalo udržateľných výrobkov, a tak by malo prispievať k podpore znižovania emisií skleníkových plynov. Okrem toho toto nariadenie obsahuje aj požiadavku pre výrobcov a dodávateľov na poskytovanie informácií spotrebiteľom o environmentálnych a energetických charakteristikách výrobkov.

Informačného letáku

Email*

Príhláste sa k odberu!

Dotazník o GPP

Prosím, nasledujte tento odkaz

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Zelené verejné obstarávanie v praxi

(Green Public Procurement in Action – Green ProCA)

Európska legislativa pre
obstarávanie

Východisková situácia v
cieľových krajinách

Zelené obstarávanie krok
za krokom

E-obstarávanie

Eko štítky

Zelené obstarávanie krok za krokom

Zelené verejné obstarávanie je systematický proces, ktorý by sa mal vykonať postupne, po jednotlivých krokoch.

- **Krok 1:** Získanie politickej podpory a podpory u vedenia spoločnosti
Spracujte stratégiu zeleného obstarávania pre Vašu inštitúciu alebo spoločnosť. Táto musí byť schválená Vaším mestským/obecným zastupiteľstvom alebo vedením spoločnosti. Zvoľte si „zelené“ pomenovanie (titulok) pre predstavenie Vašej stratégie Vaším pracovníkom aj okolitému svetu.
- **Krok 2:** Vyhodnotenie Vašich skutočných potrieb
Urobte rozhodnutie o tovaroch a službách, ktoré skutočne vyžadujú obstarávanie. Spíšte požiadavky funkčným spôsobom tak, aby ste neopomenuli ani ich alternatívy.
- **Krok 3:** Zadefinovanie predmetu
Predmet zákazky súvisí s tým, aké tovary, služby alebo práce sa majú obstarávať. Obstarávatelia majú voľnú ruku pri opise environmentálne vhodných tovarov alebo pri opise tovarov s požadovanými výkonmi.
- **Krok 4:** Zadefinovanie technickej špecifikácie
Technické špecifikácie vychádzajú zo situácie na trhu a stanovujú minimálne požiadavky na plnenie tých kritérií, ktoré musia byť splnené. Aplikácia environmentálnych kritérií pomáha šetriť zdroje a energiu, ako aj znižovať znečistenie životného prostredia a produkciu odpadov. Vzorové kritériá sú uvedené v [GPP toolkit](#).

Informačného letáku

Email *

Príhláste sa k odberu!

Dotazník o GPP

Prosím, nasledujte tento odkaz

Vyhľadávanie

Partner

Partner projektu

(Green Public Procurement in Action – Green ProCA)

European Commission > Environment > Green Public Procurement > Criteria >

Home About us Policies Funding Legal compliance News & outreach

Green Public Procurement

- News and Events
- About GPP
- GPP Criteria**
 - Background and approach
 - [EU GPP Criteria](#)
 - Process for setting criteria
 - Criteria development workplan
- GPP in Practice
- Legal Framework
- Policy Framework
- GPP Advisory Group
- National Action Plans
- GPP Projects and Toolkit
- FAQs
- Publications
- Studies
- Useful links

EU GPP criteria

The EU GPP criteria are developed to facilitate the inclusion of green requirements in public tender documents. While the adopted EU GPP criteria aim to reach a good balance between environmental performance, cost considerations, market availability and ease of verification, procuring authorities may choose, according to their needs and ambition level, to include all or only certain requirements in their tender documents.

<p>Cleaning products and services (currently under revision)</p> <ul style="list-style-type: none"> Technical background report EU GPP criteria (published in 2012) <p> bg cs es da de et el en fr it lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv </p>	<p>Combined Heat and Power (CHP)</p> <ul style="list-style-type: none"> Technical Background Report EU GPP criteria (published in 2010) <p> bg cs es da de et el en fr it lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv </p> <p>(pdf ~150K)</p>
<p>Construction</p> <ul style="list-style-type: none"> This set of criteria is currently under revision (under title <i>Office Buildings</i>) 	<p>Copying and graphic paper</p> <ul style="list-style-type: none"> Technical background report EU GPP criteria (published in 2008) <p> bg cs es da de et el en fr it lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv </p>
<p>Electrical and Electronic Equipment used in the Health Care Sector</p> <ul style="list-style-type: none"> Technical Background Report EU GPP criteria (published in 2014) <p> bg cs es da de et el en fr hr it lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv </p>	<p>Electricity</p> <ul style="list-style-type: none"> Technical background report EU GPP criteria (published in 2012) <p> bg cs es da de et el en fr it lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv </p>
<p>Food and Catering services (currently under revision)</p>	<p>Furniture (currently under revision)</p>

(Green Public Procurement in Action – Green ProCA)

Indoor lighting

- [Technical Background Report](#)
- [EU GPP criteria \(published in 2012\)](#)

bg cs es da de et el en fr it
lt lv hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv

Office IT equipment (currently under revision)

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria \(published in 2012\)](#)

bg cs es da de et el en fr it lt lv hu mt
nl pl pt ro sk sl fi sv

Environmentálne charakteristiky pre zelené verejné obstarávanie pre Kancelárske IT zariadenia

Zelené verejné obstarávanie (ZVO) je dobrovoľný nástroj. Existuje však dohoda v rámci celej EÚ, že ústredné orgány štátnej správy budú obstarávať kancelárske IT zariadenia, ktoré spĺňajú požiadavky energetickej účinnosti Energy Star. Tento dokument poskytuje environmentálne charakteristiky EÚ pre ZVO spracované pre skupinu výrobkov Kancelárske IT zariadenia. V sprievodnej technickej podkladovej správe sa uvádzajú podrobné dôvody výberu týchto environmentálnych charakteristik a odkazy na ďalšie informácie.

Pre každú skupinu výrobkov/služieb sa predkladajú dva súbory environmentálnych charakteristik:

- Základné charakteristiky sú také charakteristiky, ktorých použitie je vhodné pre ktoréhokoľvek verejného obstarávateľa vo všetkých členských štátoch, a ktoré sú zamerané na hlavné environmentálne vplyvy. Sú formulované tak, aby pri ich použití bola potreba ďalšieho overovania alebo zvýšenia nákladov minimálna.
- Rozšírené charakteristiky sú určené pre tých obstarávateľov, ktorí majú záujem o nákup najlepších výrobkov dostupných na trhu. V tomto prípade bude možno nevyhnutné vynaložiť ďalšie úsilie na overovanie, alebo náklady na dané výrobky môžu byť v porovnaní s inými výrobkami s rovnakou funkčnosťou o niečo vyššie.

2. Vymedzenie pojmov a rozsah pôsobnosti

Kancelárske IT zariadenia, ktoré sú predmetom tohto dokumentu, zahŕňajú dva súbory výrobkov:

- počítače – zahŕňajú osobné počítače a notebooky,
- monitory.

Na účely vymedzenia týchto environmentálnych charakteristik pre ZVO (usmernenia) obsahuje táto skupina výrobkov šesť kategórií:

- osobný počítač (stolový počítač, zabudovaný stolový počítač, tenký klient),
- počítačová obrazovka (ak sa dodáva s počítačom),
- klávesnica (ak sa dodáva s počítačom),
- externý napájací zdroj (ak sa dodáva s počítačom),
- notebooky (zahŕňajú aj tabletové osobné počítače),
- diskretný grafický procesor (ak sa dodáva s počítačom).

Konkrétna pomoc zo strany projektu

- Informácie pre verejných obstarávateľov/nákupcov (www.gpp-proca.eu/sk)
- posilnenie kapacít formou bezplatného poradenstva a školení
- individuálne konzultácie a podpora pri príprave pilotných projektov
- organizovanie národnej a medzinárodnej súťaže pilotných projektov s udelením ocenenia

Prínosy z účasti v projekte

- **verejné obstarávanie produktov služieb a tovarov so zníženým dopadom na ŽP pri zachovaní požadovanej funkčnosti**
- **finančné úspory pri samotnom obstaraní ako aj údržbe z pohľadu celoživotných nákladov**
- **nižšie riziko poškodzovania ŽP a zdravia**
- **efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov (napr. nižšia spotreba energie, vody, ap.)**

Eko štítky (Ecodesign) v kontexte VO

Juraj Revický

Tatra Tender s.r.o.

Čo sú to Eko (energetické) štítky?

- jeden z nástrojov zeleného verejného obstarávania (ZVO)
- jeden z nástrojov opisu predmetu zákazky

Širší kontext - jednotná EÚ úprava verejného obstarávania

Vytváranie spoločného Vnútorného trhu

Horizontálne opatrenia (horizontal policies), ZVO

EU 2020 - stratégia pre rozumný, udržateľný a inkluzívny rast

Lepšie prostredie pre biznis na inováciu, využitím sily dopytu

Podporova úsporných a nízko karbónových Riešení - využitie ZVO a lepšie podnikateľské prostredie, obzvlášť pre inovatívne SME

Horizontálne opatrenia (HO)

Nástroje v oblastiach – sociálne (dlhodobá nez., zdravotné postihnutia, marginal. skupiny), eko, priemyselné (SME)

EU opatrenia – dokonca **POVINNE ZAVÄZUJÚ** S. 2005/32/ES (ekodizajn), S. 2009/33/ES (o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel)

Nástroje Členských krajín (najmä sociálna oblasť)

Mantinely pre ZVO podľa primárneho práva EU

1. Je konkrétne opatrenie prekážkou obchodu (a potenciálne v rozpore s pravidlami slobodného pohybu?)

2. Ak áno, je možné tieto odôvodniť buď podľa
 - a) explicitnej ZFEU výnimky (napr. z dôvodu
 - b) ochrany verejnosti) alebo z dôvodu b) všeobecného záujmu (napr. ochrana ŽP)?

Odôvodnené výnimky z TFEU

Podpora rovnakých príležitostí (jeden zo základných princípov EU práva),

ochrana zamestnancov (*Rush Portuguesa*),

poskytnutie pracovné príležitosti pre ľudí s postihnutiami,

Ochrana životného prostredia, vrátane znižovania znečistenia a podpory energie z obnoviteľných zdrojov (napr. *Preussen Elektra*).

Proporcionalita HO

Prekážka obchodu musí byť proporcionálna:

1. Opatrenie musí byť **vhodné** na dosiahnutie cieľa – existencia rozumného prepojenia medzi opatrením a cieľom a
2. Opatrenie musí byť tak isto **nevyhnutné** na dosiahnutie cieľa.

Nevyhnutné = nie je viac reštriktívne ako je nutné/nie je lepšia alternatíva.

Nástroje ZVO vo VO

Opis predmetu zákazky (Smernica, Príloha VI, bod 1(a) – “...technické požiadavky majú obsahovať požiadavky na enviromentálne charakteristiky...”)

Osobitné zml. Podmienky (Beentjes) – nesúvisia priamo s predmetom, ale sociálnym/enviro aspektom ich vytvorenia (súvisia so zákazkou, súlad s EU právom a uverejnené v oznámení al. SP). Nie je možné vylučovať, ak uch. Deklaruje, že ich splní

Zakázané podmienky – ktoré nesúvisia s plnením zákazky – nejasnosti (spôsob doručenia, recyklácia?) vs spôsob výroby OK (EVN Wienstrom, Fairtrade 2012)

Nástroje ZVO vo VO

SDEU rozhodnutie EK vs Holandsko (Fairtrade)

- 1.VO musí akceptovať ekvivalentné výrobky aj bez Eko nálepky (95% organický výrobok)
- 2.Enviro požiadavky musia byť uvedené v opise – nestačí odvolávka napr. na Eko štítok
- 3.Max Havelaar nálepka (spravodlivé sociálne podmienky pre výrobcov) – osobitná podmienka
- 4.Zelená pre kritéria týkajúce sa spôsobu výroby (už EVN)

§ 34 (Sút'ažné podklady) –

Opis predmetu zákazky sa vypracuje

- a) odkazom na technické špecifikácie
- b) na základe výkonnostných a funkčných požiadaviek, ktoré môžu zahŕňať enviro charakteristiky ...
- c) na základe výkonnostných a funkčných požiadaviek uvedených v písmene b) s odkazom na technické špecifikácie uvedené v písmene a)

Kritériá!

Vždy musia mať súvislosť s predmetom zákazky – Concordia Buses, neskôr EVN Wienstrom v Austria – dnes obe v Smernici a v Zákone o VO (§ 35(3))

Kritériá nemusia byť iba ekonomické, môžu sa týkať aj ochrany ŽP

Kritériá - príklady

- (i) ÁNO zvýhodnenie, ak nízkoenergetické svietidlá vs NIE, ak sa predávajú na trhu iba takéto svietidlá
- (ii) ÁNO zvýhodnenie, ak dodávky elektriny v rámci zákazky z obn. zdrojov vs NIE – všeobecné správanie uchádzača – napr. požiadavka neinvestovať do ekologicky škodlivých technológií
- (iii) ÁNO extra body za poskytnutie ponúknuť potravín vyrobených organickou metódou vs NIE kritérium zvýhodňujúce uchádzačov, ktorý predávajú iba organické potraviny

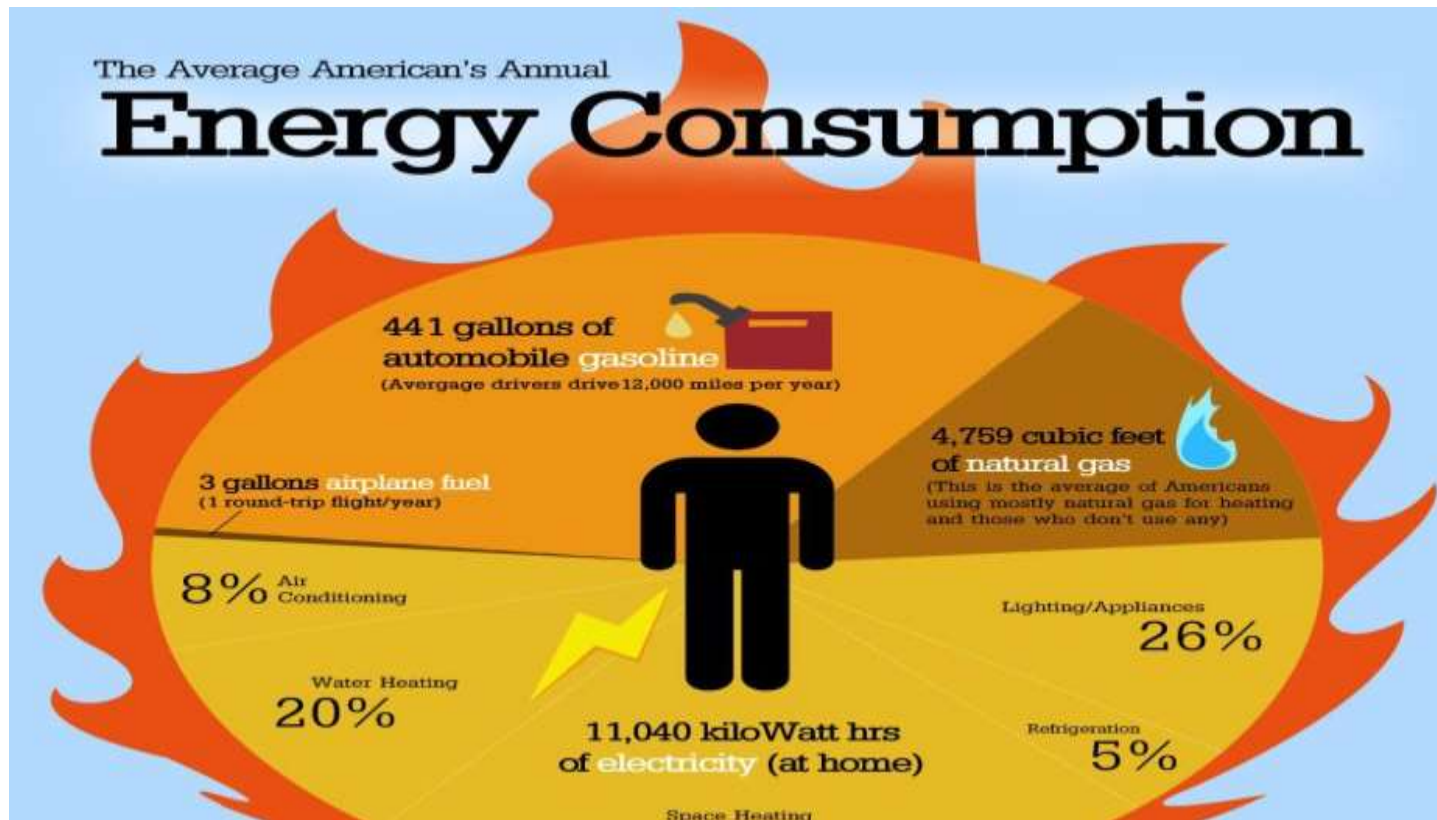

EU Eko štítky = pomáhajú nájsť energeticky šetrné tovary a služby

EU Eko štítky = povinnosť pre výrobcov znížiť spotrebu energie pre ich výrobky zavedením minimálnych EU štandardov energetickej účinnosti niektorých výrobkov.

Aký význam majú eko štítky?

SMERNICA 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov

Implementovaná produktovo - špecifickými Nariadeniami (priamo aplikovateľné vo všetkých EU krajinách)

Smernica 2010/30/EU o uvádzaní spotreby energie a iných zdrojov na energetických štítkoch energetických výrobkov a v normalizovaných informáciách o výrobku - stanovuje rámec pre označovanie a informovanie spotrebiteľov o energetickej spotrebe výrobkov spojených so spotrebou energie

Príklad zákazky založenej na úspore energie - EPC zákazky

↓ (čiastková) **cena** (klasická zákazka / súťaž) vs
↑ (dlhodobá) **úspora** (EPC)

Druh zákazky – služba, príp. práce, al. koncesia na služby

VS (US) aj RKSZ a kompl./veľké projekty SD)

Iba 1 VO, namiesto niekoľkých (povinnosť PLZ VO potenciálne už od 1.000 EUR; „bežne dostupné“ nákupom na trhovisku)

Príklad ZVO - EPC Psychiatrická liečebňa Plešivec

**Modernizácia tepelno-technických zariadení a budov, práčovne a
zdroja pitnej vody
komplet rekonštrukcia so zaručenými úsporami
EPC = 10 ročná zmluva
stará centrálna parná plynová kotolňa vs efektívne objektové
kotelne
odstránenie zastaraných rozvodov pary
zníženie spotreby plynu o 1500 MWh = vyše 60 tisíc EUR bez DPH
ročne
+ úspory viac 71 tis. EUR bez DPH modern. práčovne a zdroja
pitnej vody
financovanie víťazom verejnej súťaže = 1,22 mio. EUR bez DPH**

Ďakujem za pozornosť

Juraj Revický

Tatra Tender s.r.o.

